

ผู้นำเป็นภัย

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

เทศน์บนศาลาวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๔

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม เราเกิดมาเป็นชาวพุทธนะ พุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มีคุณค่ามากจริงๆ มีคุณค่าเพราะเหตุใด มีคุณค่าเพราะว่า ทำถึงที่สุดแห่งทุกข์ได้ แล้วมนุษย์ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพ ทุกคนเกิดมามีจิต มีความรู้สึก เพราะความรู้สึกนี้เกิดเป็นตัวทุกข์ เพราะความรู้สึกนี้เป็นผู้รับทุกข์รับสุข “ทุกข์ควรกำหนด สมุทัยควรละ” ละด้วยมรรคญาณ เกิดนิโรธ

อริยสัจคือสัจจะความจริง สัจจะความจริงอันนี้เกิดขึ้นมาจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้รู้ก่อน เวลาธรรมบอกว่า “ธรรมนี้ไม่เคยเสื่อม สัจธรรมนี้ไม่เคยเสื่อม” แต่จิตใจของคนเสื่อม จิตใจของคนไม่มีหลักไม่มีเกณฑ์ จิตใจของคนเข้าถึงที่สุดแห่งทุกข์ไม่ได้ พอที่สุดแห่งทุกข์ไม่ได้ก็บอกว่าจิตใจมันอ่อนแอ จิตใจมันเอาแต่ความสุขความพอใจของมัน มันถึงบอกว่า ศาสนาเสื่อม...

ศาสนาไม่เคยเสื่อม แต่จิตใจของคนต่างหากมันเสื่อม จิตใจของคนไม่มีความเข้มแข็ง ไม่มีอำนาจวาสนาบารมีที่จะเข้าถึงสัจธรรมอันนั้นได้

แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากว่าจะรู้ก่อนขึ้นมาได้ พระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย กว่าจะเป็นคำว่าอสงไขยๆ คือสร้างบุญญาธิการมาจนมีจิตใจเข้มแข็ง จิตใจมีหลักมีเกณฑ์ แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันมีสิ่งล่อเยอะมาก สิ่งล่อคือลัทธิศาสนาต่างๆ เขาก็ว่าของเขามีมรรคมีผล

คนที่ประพฤติปฏิบัติมันต้องมีการศึกษาเพื่อหางทางพ้นจากทุกข์ นี่ไง แต่เพราะหัวใจที่มีคุณค่า สิ่งใดที่ไม่ใช่ความจริงสิ่งนั้นก็ปฏิเสธมาตลอด ปฏิเสธสิ่งต่างๆ มาปฏิเสธจากลัทธิต่างๆ ว่าสิ่งนั้นเป็นธรรม สิ่งนั้นเป็นธรรม แม้แต่เวลาเข้าสมาบัติ ๖

สมบัติ ๘ กับอาหารดาบส อุทกดาบส เขาบอกว่ามีความรู้เหมือนเรา เสมอเหมือนเรา แล้วมันมีเหมือนเราจริงๆ นะ

คำว่ามีเหมือนเราหมายถึงว่า เวลาเข้าสมบัติ ๘ เนวสัญญานาสัญญายตนะ มันสิ้นสุด มันเจียบ มีความสุข “สุขใดเท่ากับจิตสงบไม่มี” แต่ว่าความสงบขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือสงบจากกิเลสด้วย แต่เวลาเข้าฌานสมบัติมันสงบโดยฌานสมบัติ มันก็มีความสุข มันมีความสุขคือว่า มันน่าจะคิดได้ว่าอย่างนั้นเถอะ

ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติอย่างนั้นมันก็มีความสุขแล้ว ความสุขมีอยู่กับเราแล้ว ทำไมเราต้องไปคั่นรณอีกล่ะ ไปคั่นรณให้มันทุกข์ยากอีกทำไม แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่เอาสิ่งที่เป็นสมบัติ ๘ ไม่เอา ไม่เอาเพราะอะไร เพราะสร้างมา ดูดีดูสวยตาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันละเอียดลึกซึ้งไง ละเอียดลึกซึ้งคือว่า มันจะใสสะอาดขนาดไหน แต่มันก็ไม่หมด มันยังมีของมัน

ถึงละทิ้งสิ่งต่างๆ มา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารื้อคັນขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอง เวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมา เสวยวิมุตติสุข คำว่าวิมุตติสุข มันความจริง เวลาเสวยวิมุตติสุขแล้วมีความสุขมาก นี่ไงพุทธศาสนา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา มีรัตนะ ๒ คือมีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับพระธรรม

แต่เวลาเสร็จแล้วจะเผยแผ่ธรรม จะมารื้อสัตว์ชนสัตว์ จะไปเทศน์ปัญจวัคคีย์ ไปหาปัญจวัคคีย์ ปัญจวัคคีย์บอก “ไม่รับฯ” ไม่รับเพราะอะไร เพราะว่าความเห็นของโลก มันความเห็นของเรา เหมือนเรามีความเห็นอย่างไร เรามีความตั้งใจอย่างไร เราจะประพฤติปฏิบัติอย่างไร เราก็มีมุมมองของเรา มุมมองของเรากับมุมมองของธรรมะไม่เหมือนกันหรอก มันไม่เหมือนกัน มันเป็นไปได้หรอกที่มุมมองของโลกจะเข้าถึงสังขธรรมได้

ปัญจวัคคีย์ก็มีความตั้งใจ มีความปรารถนากับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อุปัฏฐากมาด้วยกัน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปฉันอาหารของนางสุชาดา “นี่มันมาก ตั้งความหวังไว้มหาศาลเลย แล้วก็สิ้นหวัง” สิ้นหวังเพราะองค์สมเด็จพระ

สัมมาสัมพุทธเจ้าออกมาจากการทำทุกรกิริยา ความมั่นคงต่างๆ ในเรื่องการประพฤติปฏิบัติ ด้วยความเห็นของโลกกับความเห็นของธรรม

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไปเทศน์ปัญจวัคคีย์ เขานัดกันแล้วว่าไม่รับ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใช้สัจจะ “เวลาเรายังไม่รู้ เราก็ไม่เคยบอกกล่าว เพราะเรายังไม่รู้จริงๆ แต่คราวนี้เรารู้แล้ว จงเงี่ยหูลงฟัง” เงี่ยหูคือให้ฟัง ฟังสัจจะนี้มันจะจริงหรือไม่จริง พอฟังสัจจะขึ้นมา เพราะว่าจิตใจของปัญจวัคคีย์ก็ได้อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา ก็ได้ทำความสงบของใจมาพอสมควร

เวลาฟังเข้าไป พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาธรรม นี่ไง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัยของเราเกิดขึ้น พระสงฆ์องค์แรกคือพระอัญญาโกณฑัญญะ เพราะฉะนั้นเป็นพระสงฆ์ที่ไหน เป็นพระสงฆ์ที่หัวใจนะ ไม่ได้เป็นพระสงฆ์ที่รูปแบบหรอก แต่ที่รูปแบบนี้เราเกิดมาเราเป็นมนุษย์ใช้ไหม เราก็ต้องมีรูปแบบ รูปแบบคือว่าความเป็นอยู่

การบวชต่างๆ บวชสมัยพุทธกาล “เอหิภิกขุ เธอจงเป็นภิกษุมาเถิด” แล้วก็บวชโดยถึงรัตนตรัย แล้วก็บวชโดยอุตตติจตุตถกรรม เพราะสังคมหมู่ใหญ่ขึ้น นี่พูดถึงเวลาเขาบอกว่า “ธรรมะไม่เคยเสื่อม สัจธรรมไม่เคยเสื่อม” แต่หัวใจที่ละเอียดอ่อนจะเข้าไปสู่สังขารอันนั้น

สังขารมันต้องมีรูปแบบ มีการกระทำขึ้นมาเป็นความจริงขึ้นมา พุทธศาสนานี้มีคุณค่ามาก เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอาปัญจวัคคีย์ ได้ยสะ แล้วไปเผยแผ่ธรรม จะเผยแผ่ธรรมขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเอาชฎิล ๓ พี่น้อง ไปหาชฎิล ๓ พี่น้องเพราะว่าเล็งญาณแล้วว่ามีอำนาจวาสนา เพราะเขาเองเขาก็เป็นศาสดาเหมือนกัน เขาก็เป็นอาจารย์ของพระเจ้าพิมพิสาร

เรื่องของกิเลสกับเรื่องของธรรมนะ ที่ว่า “ธรรมะไม่เคยเสื่อม” แล้วธรรมะของใครล่ะ ชฎิล ๓ พี่น้องเขาก็ว่าเขาเป็นพระอรหันต์ เขาว่าเขารู้ธรรมของเขาเหมือนกัน เขาบูชาไฟของเขา เขามีพญานาคอยู่ในโรงไฟของเขา เขามีฤทธิ์มีเดชนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไปทรมาน ไปขอพักกับเขา เขาไม่ให้พัก “ในเมื่อสมณะนักบวช

ไม่ให้พนักงานพัก มันจะเป็นไปได้อย่างไร พนักงานต้องจิตใจกว้างขวาง พนักงานต้องจิตใจเป็นธรรมสิ”

แล้วถ้าจิตใจเป็นธรรม สมณะมาขอพัก ควรจะให้พักไง ชฎิล ๓ ฟัน้องด้วยเหตุด้วยผลต้องยอมให้พัก นี่ไงถ้าพูดถึงว่า อาจารย์ที่เป็นคุณ สิ่งที่เป็นคุณประโยชน์ ผู้นำที่เป็นคุณ เวลาหลวงตาท่านพูด “ผู้นำนี้สำคัญมาก.. ผู้นำนี้สำคัญมาก..” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาของเราละ ถ้าผู้นำที่เป็นคุณจะไปเปิดตาเขา

จะไปรื้ออัฐิขันธ์ขันธ์ จะไปเปิดตาเขานะ แต่เขาต่อต้าน “ไม่ให้พักๆ” “สมณะไม่ให้สมณะพัก แล้วสมณะไปพักที่ไหนล่ะ” เวลาเขาให้พักแล้วนะ ถ้าเวลาสมณะนี้มาพัก เพราะชฎิล ๓ ฟัน้องเป็นอาจารย์ของกษัตริย์ เป็นอาจารย์ของพระเจ้าพิมพิสาร กล่าวว่ลาภยศ เดี่ยวใครมาแล้ว ถ้ามาเห็นเข้า เขาจะเคารพรัก ให้ไปพักที่โรงไฟเพราะโรงไฟมีพญานาค คิดว่าอยู่ไม่ได้หรือ อยู่ไม่ได้เพราะเขามีฤทธิ์มีเดชของเขา

นี่ไงฉาน โลกีย์ เขามีฤทธิ์มีเดชเขามีอะไรต่างๆ เวลาให้ไปพักอยู่ที่โรงไฟ ไปดูว่าอยู่ไหม.. อยู่ เพราะอะไร ถามว่าพญานาคอยู่ไหน.. “อยู่ในบาตรนี้” “เอ๊ะ สมณะนี้มีความสามารถมาก สมณะนี้เก่งมาก แต่ไม่เท่าเรา” ไม่เท่าเราคือทูลีมานะเงว่าเรานี้เป็นพระอรหันต์ จนถึงที่สุดองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “เธอไม่ใช่พระอรหันต์ เธอไม่ใช่!” พอเธอไม่ใช่ขึ้นมามันก็สลัดใจ เพราะอะไร เพราะเขาก็รู้ว่าเขาไม่ใช่เป็นพระอรหันต์เป็นอย่างไร เขาบูชาไฟ ทำตบะธรรมนี้เป็นพระอรหันต์หรือ บูชาไฟอย่างนี้ ทำตบะอยู่อย่างนี้ นี่ไงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับอุททกดาบส อาหารดาบส ได้สมบัติ ๘ มามันก็ไม่ใช่อุอยู่แล้ว

พูดถึงว่า ผู้นำที่เป็นคุณทั้งรู้ถึงความจริง เสวยวิมุตติสุขเข้าถึงสัจจะความจริงมาแล้วนะ มันรู้หมด เพราะเราเคยอยู่ในสถานะนั้นมาแล้ว เข้าฉานสมบัติเรารู้มาแล้ว ขนาดว่าอาหารดาบสรับประกัน ยังไม่ยอมรับเลย พอเข้าถึงความจริง ที่ว่า “ธรรมะไม่เลื่อมๆ” มันต่างกันอย่างไรกับสมบัติ ๘

นั่นสมบัติ ๘ แล้วนี่ตบะธรรม ตบะธรรมมันจะสูงส่งขนาดไหน “เธอไม่ใช่พระอรหันต์ เธอไม่ใช่!” ตัวเองก็รู้ รู้ก็สลัดใจ เพราะบูชาไฟ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์อาทิตตปริยายสูตร “รูปเป็นของร้อน ตาเป็นของร้อน หูเป็นของร้อน ทุก

อย่างเป็นของร้อน” ร้อนเพราะอะไร ร้อนเพราะโทสัคคินา โมหัคคินา ร้อนเพราะไฟ ไฟคือราคะ ไฟคือโทสะ ไฟคือโมหะ

เวลามันแทงเข้าแทงใจนะ พอแทงใจขึ้นมา สำเร็จหมดเลย ชฎิล ๓ พี่น้องก็ลอยบิหารของตัวเองไป เวลาพี่ใหญ่ลอยไป น้องตามมาๆ จนสำเร็จหมด ถึงเวลาที่พระเจ้าพิมพิสารจะมาเยี่ยม สมณะก็นั่งเรียงเป็นแถวเลย แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านอายุน้อยกว่า พระเจ้าพิมพิสารมีความสงสัยนะ “ใครเป็นอาจารย์ของใคร?”

ชฎิล ๓ พี่น้องมีอายุที่แก่กว่า แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีอายุที่อ่อนกว่า แล้วตัวเองก็เคยเคารพชฎิล ๓ พี่น้อง แล้วนี่ใครเป็นใคร? องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกกับชฎิลว่า “เธอจงแสดงตัว” เหาะขึ้นไปแล้วลงมากกราบ “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นอาจารย์ของเรา” จนพระเจ้าพิมพิสารยอมรับ

นี่พูดถึงว่า อาจารย์ที่เป็นคุณจะเป็นคุณมาก จะเป็นคุณนะผู้นำที่เป็นคุณ ผู้นำสำคัญ พุทธศาสนา ศาสนาของเรามีผู้นำตั้งแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาแล้วก็มีครูบาอาจารย์ของเราประพตติปฏิบัติมา ผู้นำที่เป็นคุณ

ถ้าผู้นำที่เป็นโทษนะ มันทำความเสียหายไปมหาศาล เวลาหลวงปู่เสาร์หลวงปู่มั่นท่านออกมาประพตติปฏิบัติ พูดถึงถ้าผู้นำที่ดีจะชี้นำทางเรามาตลอด แต่ถ้าผู้นำที่ไม่เข้าถึงสังขธรรม “ธรรมะนี้ไม่เคยเสื่อม” ธรรมะไม่เคยเสื่อม แต่บุคคลมันเสื่อม

บุคคลมันเสื่อมใช่ไหม เราเกิดมาเรามีกิเลสต้นหาคความทะยานอยาก เวลาเรามีกิเลสต้นหาคความทะยานอยากเราต้องแก้ไขของเรา เราต้องประพตติปฏิบัติของเราเพื่อให้ถึงที่สุดแห่งทุกข์ เราถึงจะรู้จริงได้ ถ้าเราไม่มีความรู้จริง เราจะเอาอะไรไปสอนใคร

เวลาหลวงปู่เสาร์หลวงปู่มั่นท่านประพตติปฏิบัติมาด้วยกันนะ หลวงปู่เสาร์ท่านไปเอาหลวงปู่มั่นออกมาบวช แล้วก็พาหลวงปู่มั่นออกธุดงค์ เวลาสิ่งใดแก้ไข หลวงปู่เสาร์ท่านแก้หลวงปู่มั่นมาตลอด ถึงที่สุดแล้วหลวงปู่มั่นท่านก็พยายามประพตติปฏิบัติของท่าน หลวงปู่มั่นมาถามหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่เสาร์บอกว่า “เราไม่รู้ ต้องค้นคว้าเองต้องหาเอง” หลวงปู่เสาร์ท่านก็สอนประสาที่ท่านรู้ ท่านทำเป็นตัวอย่าง

หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติของท่านไป ถึงที่สุดแล้ว หลวงปู่มั่นท่านผ่านเป็น
ขั้นเป็นตอนมา ท่านก็มาปรึกษาหลวงปู่เสาร์มาแก้หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่เสาร์ก็ฟังท่านเชื่อ
ท่าน

นี่เราจะบอกว่า ถ้าผู้นำที่เป็นคุณ คือจิตใจเขาสิ้นสุดแห่งทุกข์แล้ว เขาจะชี้หน้าเรา
ได้ทั้งนั้นเลย แต่พวกเราเวลาบวชแล้วเป็นนักปฏิบัติมา ผู้นำของเราถ้าเป็นสุภาพบุรุษ ถ้า
ยังไม่ถึงธรรมนะ เราก็คบกัน คูแลกันเป็นหมู่เป็นคณะกัน เราเคารพธรรมวินัย

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน พระอานนท์ถามประจำว่า
“แล้วจะทำอย่างไรต่อไปๆ” “อานนท์เราบอกเธอแล้วไม่ใช่หรือ สิ่งที่เราได้เทศนาว่าการ
ไปแล้ว สิ่งที่เราบัญญัติไว้แล้วจะเป็นศาสดาของเธอ ธรรมและวินัยนี้จะเป็นศาสนาของ
เธอ”

เวลาเราประพฤติปฏิบัติกัน หลวงปู่เสาร์หลวงปู่มั่นเวลาท่านประพฤติปฏิบัติ
ขึ้นมา ก็ธรรมวินัยนี้แหละ เอาธรรมวินัยนี้เป็นศาสดา ปรึกษากัน คูแลกัน นี่ไงถ้าเราเป็น
สุภาพบุรุษ เราเป็นหมู่เป็นคณะกัน ถ้าจิตใจเราไม่เป็นธรรม เราก็รู้อยู่ที่ไม่เป็นธรรม แต่
ในเมื่อเรายู่ด้วยกัน เราเคารพธรรมวินัย อาวุโส กันเด เราก็จะเคารพกัน เราปรึกษากัน
เพื่อประโยชน์กับการประพฤติปฏิบัติ

ถ้าจิตใจที่มันเป็นธรรม ถ้าครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมอยู่แล้ว เราไม่ต้องไปสงสัย
เลย เพราะเราปฏิบัติสิ่งใดไป ท่านจะบอกมา ท่านบอกเราตลอด จิตใจที่สูงกว่ามันตั้ง
จิตใจที่ต่ำกว่า ท่านจะพูดตลอด ศีล สมาธิ ปัญญา ศีลนั้นเป็นอย่างไร ถ้าศีลเราไม่ปกติ
ท่านจะบอกเลย มันมีของมันอยู่แล้ว ถ้าบอกเราก็พยายามของเรา

ถ้าจิตใจที่เป็นคุณธรรม อย่างครูบาอาจารย์ของเราที่เป็นธรรม ท่านชักนำเราไป
ได้อยู่แล้ว แต่ถ้าวาสนาของคน เวลาเราเกิดมา ครูบาอาจารย์ที่เราไปอาศัยอยู่ด้วย ท่านไม่
มีคุณธรรมละ ถ้าท่านไม่มีคุณธรรมแต่ท่านเป็นผู้หน้าที่ดี ท่านจะชี้หน้าเราด้วยธรรมและ
วินัย ถ้าธรรมวินัยนี้มันถูกต้องชอบธรรมนะ เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาแล้ว ถ้า
อาจารย์ของเราท่านไม่มีคุณธรรม แต่เราเคารพท่านด้วยธรรมวินัย ท่านจะบอกเราด้วย
ความจริงนะ แล้วเราจะช่วยกันประพฤติปฏิบัติ ช่วยกันรื้อค้นไปสู่สู่ความจริง

ถ้าใจเป็นธรรม! เช่น หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านปรวิษากัน ท่านพยายามหาทางออกมาด้วยกัน ถึงที่สุดแล้วจะพากันไปถึงที่สุดแห่งทุกข์ได้ ถ้าจิตใจมันเป็นธรรม

แต่ถ้าจิตใจไม่เป็นธรรม มันไม่ออกมาเป็นอย่างนั้น ถ้าจิตใจไม่เป็นธรรม มันจะเฉไฉออกไป แล้วเราก็เคารพกันว่าอ้าวโธ ภัณฑะ ผู้นำที่เป็นภัยมันมีนะ แต่ผู้นำที่เป็นธรรมจะเป็นประโยชน์กับเรา ถ้ามีธรรมะในหัวใจยิ่งเป็นประโยชน์กับเรามหาศาลเลย ถ้าไม่มีธรรมะในหัวใจ ท่านก็เป็นสุภาพบุรุษ เวลาแก้ไขกันก็เกิดกรรมและวินัย

ธรรมและวินัยคือคำรับคำรา คือสิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้แสดงไว้แล้ว เรามาวิเคราะห์วิจัยกันเพื่อจะหาช่องทางนั้นเพื่อจะผ่านไป มันผ่านไปได้ แต่ผู้นำที่เป็นภัย ถ้าไม่มีความจริงใจ แล้วยกตนขึ้นเป็นผู้นำ มันบิดเบือนนะ ถ้าผู้นำที่เป็นธรรมเวลาเราติดขัดคิดข้องของเราขึ้นมา ไปถามท่าน ท่านจะชี้แนะ

ถ้าท่านตอบไม่ได้ ท่านไม่ได้รู้จริง ท่านก็ต้องเอาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาเฉลยกับเราซะใหม่ พอเฉลยขึ้นมาเราก็จะค้นหาด้วยความเป็นข้อเท็จจริงนั้น

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่ไม่เป็นธรรม ท่านเบี่ยงเบนไปว่าเป็นอย่างนั้นๆ อันนี้หนึ่งนะ สอง เวลาเรายกตนว่าเป็นอาจารย์ เวลาเขามาถามปัญหาขึ้นมา เราตอบเขาไม่ได้ พอตอบเขาไม่ได้ มันตอบไปโดยความฉ้อฉล ถ้าเราตอบไปโดยการฉ้อฉลด้วยการเบี่ยงเบน ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติมันจะไปได้จริงไหม?

นี่คือผลเสีย ผลเสียคือว่าเวลาเราถามครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ถ้าไม่รู้ก็บอกว่าไม่รู้ แต่ถ้ายกตนขึ้นเป็นอาจารย์แล้วไม่รู้ก็ไม่ยอมบอกว่าไม่รู้ มันก็แสดงออกไปในทางความเห็นของตัวเอง เป็นความเห็นของโลก ความเห็นอะไรต่างๆ แล้วผู้ที่ปฏิบัติใหม่ไม่มีหลักมีเกณฑ์ก็ต้องเชื่อไปก่อน

ความเชื่อไปก่อนนั้นทำให้เสียหาย เสียหายเพราะอะไร เสียหายเพราะสิ่งที่เราประพฤติปฏิบัตินะ คุณสิเรากำหนดทำความสงบของใจ กว่าใจมันจะสงบได้มากน้อยมันก็เป็นความทุกข์ขนาดไหน แล้วเวลามันบอกว่า ครูบาอาจารย์ท่านฉ้อฉลออกไปว่าสิ่งนั้นเป็นธรรมนั้นก็อีกเรื่องหนึ่ง แล้วครูบาอาจารย์ส่วนใหญ่ถ้าบอกว่าสิ่งนั้นเป็นธรรม แล้ว

กลัวว่าเขาจะมารู้ตัวรู้ฟุ้งของตัว ก็พาออกนอกกลุ่มนอทาง นี่ไงมันเสียหายแบบนั้น ถ้าผู้นำที่เป็นกษณะ ปฏิบัติไปมันจะไม่ได้เป็นความจริง

ฉะนั้นพุทธศาสนานี้ประเสริฐมาก เราเป็นชาวพุทธ เราเคารพธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเราหวังกันเพื่อจะพ้นจากทุกข์ ปฏิบัติเราก็อยากให้มีผู้ที่รู้จริงคอยชักนำเรา แล้วเราจะปฏิบัติได้หรือไม่ได้นั้นอีกเรื่องหนึ่ง ถ้าปฏิบัติได้ พอปฏิบัติเราก็ชวนขวายเป็นเรา ถ้าปฏิบัติของเราละ

๑.มันเสริมให้เรามีเขาวัวปัญญา เสริมให้เราอยู่ในสังคมด้วยความมั่นคง ความมั่นคงเพราะเหตุใด ความมั่นคงเพราะเรามีสติปัญญาไง ถ้าเรามีสติปัญญานะ ความเป็นมนุษย์เราเห็นคุณค่าของมันแล้ว ใครจะมาน้อฉลเอาสิ่งใดมาต่อมาหลอกเราจะมีจุดยืนของเรา คนที่เขาเสียกันไป หรือที่เขาเชื่อกันไป เพราะเขาเห็นสิ่งที่เขามาล่อมาหลอกว่าสิ่งนั้นมันมีคุณค่าแล้วทั้งความเป็นคนของเรา เพื่อจะหาสิ่งเล็กสิ่งน้อยนั้นเพื่อประโยชน์กับตนเอง มันก็เลยไม่มั่นคงในชีวิต

ฉะนั้นเราปฏิบัติถ้ามันถึงที่สุดแห่งทุกข์ ก็ปฏิบัติขึ้นมาให้เรามั่นคงในชีวิตนี้ ให้ชีวิตนี้สืบทอดไป ให้ชีวิตนี้ทั้งชีวิตมีจุดยืนของเรา เราจะอยู่ในพุทธศาสนา ให้ศาสนาเป็นที่พึ่งของเรา ฉะนั้นเวลาประพฤติปฏิบัติไป ถ้ามันเป็นความจริง สงบมันก็คือความสงบ ถ้ามีความสงบจริง “ศีล สมาธิ ปัญญา” นะ ถ้าครูบาอาจารย์ที่เป็นจริงจะต้องทำ ความสงบของใจเข้ามา เวลาสอนลูกศิษย์ ถ้าจิตใจของลูกศิษย์ยังไม่มี ความสงบ ก็พยายามให้อยู่

เวลาหลวงปู่เสาร์หลวงปู่มั่นท่านฝึกพระ ท่านต้องให้พระมาฝึกก่อน ฝึกข้อวัตรปฏิบัติ การฝึกข้อวัตรปฏิบัติเขาเรียกว่า “เครื่องอยู่” ถ้าจิตมันไม่มีเครื่องอยู่ เราจะเอาธรรมะกัน เราปฏิบัติแล้วเราจะเอาให้เป็นพระอรหันต์กัน แล้วเอาอะไรเป็นข้อพิสูจน์ ความเป็นพระอรหันต์ เอาอะไรเข้าไปสู่ความสิ้นสุดแห่งทุกข์ละ ก็เอาจินตนาการเอาความรู้ของตัว เหมือนกับเอาสี่ข้างเข้าดู ดูไปเรื่อย สี่ข้างเลื้อยนี้สาดเลย แต่แล้วมันจะเข้าไปสู่ความจริงตรงไหนละ

แต่ถ้ามาฝึก เริ่มต้นจากหลวงปู่เสาร์หลวงปู่มั่นท่านมีหลักมีเกณฑ์ของท่าน เวลาเขามาจะเอามาฝึกก่อนให้รู้จักข้อวัตรปฏิบัติ ถ้ารู้จักข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมา จิตใจมันอาศัย

ข้อวัตรปฏิบัตินี้ เข้าไปคัดแปลงตน ถ้าอาศัยข้อวัตรปฏิบัติเข้ามาคัดแปลงตน มันมีเครื่องอยู่แล้ว มันก็ไม่เร่ร้อน

ความเร่ร้อนของใจ พอใจเร่ร้อนคิดสิ่งใดก็ว่าสิ่งนั้นเป็นธรรมๆ อ้างตนยกตนว่าตัวเองมีธรรม แล้วมีธรรม.. มีธรรมที่ไหนละ มีธรรมเวลาศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็อ้างว่ารู้ไปๆ

อาจารย์ที่เป็นภัย ผู้นำที่เป็นภัยมันจะทำให้เราเสียหาย แต่ถ้าผู้นำที่เป็นคุณนะ จะคอยชี้แนะชี้แนะเก็บเล็กผสมน้อย หลวงปู่มั่นท่านเป็นพระอรหันต์ ท่านอยู่ที่หนองผือ หลวงตาท่านบอกว่า “หลวงปู่มั่นท่านเป็นพระอะไร? ท่านเป็นพระอรหันต์ ท่านเก็บเล็กผสมน้อย ท่านทำตัวของท่านเป็นตัวอย่าง ท่านอยู่ในข้อวัตรปฏิบัติให้เรามั่นอกมั่นใจว่าผู้นำของเรา”

ผู้นำที่เป็นคุณ ท่านเอาชีวิตของท่านเป็นแบบอย่างให้เราเดินตาม ผู้นำที่เป็นภัยกลัวเขาจะรู้ถึงพฤติกรรมของตน พยายามชักนำให้เขาออกนอกกลุ่มนอกลู่นอกทาง ข้อวัตรปฏิบัติสิ่งที่มันเป็นประโยชน์ก็บอกว่า สิ่งนี้ไม่เป็นประโยชน์ ข้อวัตรปฏิบัติที่ควรเป็นประโยชน์ มันทำให้จิตใจมีหลักมีเกณฑ์ มีที่ยึดมั่นถือมั่น

ถ้าหัวใจไม่มีหลักมีเกณฑ์เลย มันไปอยู่ที่ไหนมันก็เร่ร้อน เพราะผู้นำที่เป็นภัยใจมันเร่ร้อนอยู่แล้ว มันก็ต้องการให้ลูกศิษย์ลูกหาเร่ร้อนไปเหมือนอย่างเขา แต่เวลาสมอ้างว่า สิ่งนี้เป็นธรรมๆ เราก็เชื่อกันว่าสิ่งนี้เป็นธรรม มันสะดวกสบายใจใหม่ ไม่ต้องทำอะไรเลยใจใหม่ เร่ๆ ร้อนๆ ไปแล้วมันก็จะเป็นอย่างนี้ ผู้นำที่เป็นภัย เป็นภัยที่ไหนเป็นภัยเพราะว่าเราไปอาศัยใครอยู่ก็แล้วแต่ เราไม่มีจิตใจ

จิตใจเราไม่ประพฤติปฏิบัติไม่มีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา เราจะรู้จริงกับเขาไม่ได้หรอก เพราะเราปฏิบัติใหม่ เราก็ต้องหาครูบาอาจารย์เป็นที่พึ่งใจใหม่ แล้วด้วยกิตติศัพท์กิตติคุณยกตนว่าเป็นอาจารย์ เราก็เชื่อกัน เราก็ไปกัน แล้วกิเลสเราก็มีใจใหม่ ใจเรามีกิเลสอยู่แล้ว เราก็มีความหวัง มีเจตนาว่าจะพ้นจากทุกข์ อยากจะประพฤติปฏิบัติ เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูดสิ่งใด ว่าเป็นความเห็นเป็นสิ่งที่จะชักออกนอกลู่นอกทาง มันก็เข้ากับกิเลสเรา เพราะกิเลสเราชอบอยู่แล้ว

กิเลสเรามันชอบความสะดวกสบาย มันชอบจรวดดาวเทียม มันชอบสิ่งอะไรที่มันเวอร์ๆ นะ นั่นนะมันเรื่องของกิเลสมันชอบกัน แล้วถ้าเขาบอกว่า ไม่ต้องทำอะไรเลย มันจะเกิดเอง สมาธิปัญญามันจะเกิดของมัน เราดูของเรา ดูไป เห็นไป ฐึ้นไป มันจะเป็นของมัน มันก็เชื่อมั่นก็ทำไปเพราะอะไร เพราะสังคม กลุ่มชน เห็นเขาประพฤติปฏิบัติไป มันก็ทำตามเขาไป

แต่เวลาครูบาอาจารย์ท่านมีข้อวัตรปฏิบัติ ก็บอกว่าสิ่งนั้นเป็นความทุกข์ความยากลำบากลำบากไปหมดเลย สิ่งที่เป็นความทุกข์ความยากเพราะ “หวานเป็นลมขมเป็นยา” บอระเพ็ดมันมีความขมนะ แต่ถ้าเอามาฉันมากินของเราเนะ มันจะต้านทานโรคได้ มันจะเป็นประโยชน์กับร่างกาย “หวานเป็นลมขมเป็นยา” ทุกๆ คนก็ต้องการของหอมหวาน

สิ่งที่หอมหวานกิเลสมันก็ชอบ สิ่งที่ยขม ข้อวัตรปฏิบัติมันเป็นความขม มันก็อดขัดข้องไปหมดเลย ทำโน่นก็ไม่ได้ ทำนี่ก็ไม่ได้ ทำอะไรก็ผิดไปทั้งหมดเลย ผิดมันผิดตรงไหนล่ะ ผิดเพราะมันไม่พอใจใจใหม่ ผิดเพราะกิเลสมันไม่พอใจ

กิเลสมันไม่ได้แสดงตนของมัน กิเลสมันไม่ได้ออกกลดลยของมัน เราก็ไม่พอใจทั้งนั้น แต่พอเราบังคับขึ้นมา การฝืนจิตของเรา การฝืนความรู้สึกของเรา คือการฝืนกิเลส กิเลสมันอยู่ในหัวใจของเราทั้งนั้น แล้วเวลาเราฝืนกิเลสด้วยข้อวัตรปฏิบัติ จิตของเรามันก็มีหลักมีเกณฑ์เป็นเครื่องอยู่ พอมีเครื่องอยู่มันก็มีขอบเขตของมันใช่ไหม เพราะมันมีขอบเขตเข้ามา เวลาเราจะมากำหนดพุทโธ เรากำหนดปัญญาอบรมสมาธิ มันก็เหมือนสัตว์ที่เราผูกมันไว้ สัตว์เลี้ยง คูสิโคควายเขาเลี้ยงปล่อย ถึงเวลาหมดหน้านาเขาก็ปล่อยเข้าป่าไป เขาต้องคอยตามไปคูนะ เดียวมันจะเตลิดเปิดเปิงไป

เวลาจะจับมัน ถึงหน้านา เขาต้องไปคัดแยกกันว่าเป็นของใครๆ นี่คือสัตว์ปล่อยหัวใจเราปล่อยเร่ร่อนมาตลอด แล้วพอถึงเวลาแล้วเราจะเอามันมาพุทโธๆ แต่ถ้าเราผูกของเราไว้ มันกินหญ้าที่ไหนเราก็เอาเชือกผูกไว้ ตอกหลักไว้ผูกมันไว้ เวลาเราจะใช้มันเราก็ไปจับมันมาเลย ข้อวัตรปฏิบัติมันก็คอยให้ใจเกาะเกี่ยวไว้ เกาะเกี่ยวมีข้อวัตรปฏิบัติ มีสติปัญญารักษาใจเราไว้ ถึงเวลาแล้วเราจะกำหนดพุทโธหรือปัญญาอบรมสมาธิ มันก็ง่ายขึ้น

นี่ไงครูบาอาจารย์ของเราท่านวางกรอบไว้ให้ เพราะครูบาอาจารย์ของเราท่านเป็นคุณ อาจารย์ที่เป็นคุณ ผู้นำที่เป็นคุณ ผู้นำที่ดี ท่านจะเอาชีวิตของท่าน เอาความจริงของท่าน คุณิเวลาคงค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประพุดติปฏิบัติมา อาหารคาวสรับประกันขนาดไหนท่านก็ไม่เอา ท่านปฏิบัติของท่านจริง รู้ของท่านจริง แล้วพอรู้จริง ความจริงอันนั้นกับความปลอมมันแตกต่างกัน!

ความจริงคือความจริงที่พิสูจน์ได้ พิสูจน์ได้โดยปัจจัยตั้ง สัจฉิทธิโก จิตมันพิสูจน์เอง ล้มลุกคลุกกลานเราก็ล้มลุกคลุกกลานมาขนาดไหน แต่ถ้าความเป็นจริงที่มันเกิดขึ้นมา เพราะการกระทำตามความเป็นจริง ผู้นำที่เป็นคุณท่านทำของท่านจริงขึ้นมา พอเป็นความจริงขึ้นมา พวกเรามันอ่อนแอเกินไป เราต้องการความสะดวกสบายเกินไป เราต้องการความมั่งง่ายเกินไป

แล้วพอผู้นำที่เป็นภัยมา เขาเอาภัยนั้นมาทำร้ายเรา เรายังไม่รู้ตัว แต่ถ้าครูบาอาจารย์ท่านมีหลักมีเกณฑ์นะ ท่านมีหลักของท่าน ท่านรู้หมด รู้เพราะอะไร รู้เพราะว่าสิ่งนั้นมันเป็นไปได้ สิ่งที่จะเป็นไปได้นะ “ศีล สมาธิ ปัญญา” ถ้ามีความปกติของใจ ความปกติของใจคือศีล

ถ้ามีศีลขึ้นมาตามความเป็นจริง จะไม่กะล่อน! จะไม่พุดบิดเบือน ถ้าพุดบิดเบือน มันก็ผิดศีลอยู่แล้ว คนที่มีคุณธรรมมันผิดศีลได้อย่างไร มันผิดศีลเพราะมันรู้ตัวใจ แต่เวลาหลงปุ่คือ ครูบาอาจารย์ของเรา อันนั้นไม่ใช่ผิดศีล อันนั้นไม่มีเจตนา เป็นกิริยาเฉยๆ กิริยามันแสดงออกอย่างไร มันแสดงออกโดยไม่มีมารยาสาไทย

ถ้าเป็นผู้นำที่เป็นคุณ ไม่มีมารยา มันไร้เดียงสา มันดูสะอาดบริสุทธิ์ไปหมด เพราะอะไร เพราะสิ่งนี้มันเป็นนิสัย แต่ถ้ามันไม่มีคุณธรรม มันมีมารยาสาไทย ทำไมต้องมีมารยากับลูกศิษย์ละ ทำไมต้องมีมารยากับผู้ที่ประพุดติปฏิบัติละ ถ้ามันมีมารยากับผู้ประพุดติปฏิบัติ เวลาหมอเขาให้ยา ยาหมดอายุ ยาที่มันผิด ยาปลอม นี่ไงมารยามันเป็นอย่างนั้น มารยาคือยาคุณภาพต่ำ ยาที่ไม่มีคุณภาพ เวลารักษาแล้วมันกลับไม่เป็นประโยชน์

แต่เพราะว่าความเป็นภัย ด้วยความฉ้อฉล ด้วยเล่ห์กลของเขา ด้วยวุฒิภาวะของเราไม่ทัน อาจารย์ที่เป็นภัยจะเป็นภัยกับเรามากนะ เป็นภัยแล้วเวลาทำไปมันก็ไม่มีความจริงสิ่งใดเลย ถ้ามีความจริงนะ เวลาจิตมันสงบเข้ามา คนต้องพูดถึงความสงบถูกต้อง

ความสงบที่เป็นสัมมาสมาธิ บริกรรมพุทโธแล้วจิตมันลงสู่ศูนย์กลางสมาธิ อุปจาระสมาธิ อัปนาสมาธิ มันเข้าอย่างไร คำว่าทำความสงบของใจ ถ้าเป็นสัมมาสมาธิ เป็นสมาธิที่เป็นคุณ แต่ถ้าเป็นสมาธิที่เป็นโทษ เป็นสมาธิมันเป็นมิจฉา เป็นมิจฉาเพราะเหตุใด มิจฉาเพราะว่า เรากำหนดขนาดไหน มีความมันคงขนาดไหน แต่เวลามันลงเป็นสมาธิไปแล้วมันใช้ประโยชน์อะไรไม่ได้ ใช้ประโยชน์ไม่ได้ตรงไหน ใช้ประโยชน์ตรงที่ว่ามันออกฐู้ไม่ได้ไง

สมาธินะ “ศีล สมาธิ ปัญญา” ถ้าสมาธิ จิตที่เป็นสมาธิออกเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม ด้วยสังขธรรม ด้วยความเป็นจริง แต่ถ้าพอจิตมันสงบแล้ว พอมันเห็นกายขึ้นมา มันพิจารณากายได้จริงหรือเปล่า ถ้ามันพิจารณากายได้จริง มันก็เกิดวิปัสสนา ถ้ามันพิจารณากายไม่จริงมันก็เกิดนิमित

ความที่เห็นเป็นนิमित ครูบาอาจารย์ที่เป็นภัยนะ ผู้นำที่เป็นภัย เขาไม่รู้จริงของเขา ความไม่รู้จริงของเขา พื้นฐานมัน ไม่มี พอพื้นฐานไม่มี สิ่งที่เขาออกมาเอาอะไรมาพูด มันก็สัญญาทั้งนั้น เพราะอะไร เพราะสังคัมภรณฐานเรา ครูบาอาจารย์ของเราตั้งแต่หลวงปู่ มันลงมา ครูบาอาจารย์ท่านเทศนาว่าการตลอด นี่ครูบาอาจารย์ของเราที่เป็นเพชรแท้ เป็นความจริงมันมี

ที่นี้เพชรแท้ความจริงมันมี ก็อาศัยเพชรแท้นั้น อาศัยความจริงนั้น แต่มันเป็นสัญญาขึ้นมาจากใจของเรา ผู้นำที่เป็นภัยอาศัยสัญญานั้นด้วยความสำเร็จรูป สัญญานั้นเป็นความสำเร็จรูปนะ แต่เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันจะเป็นสัญญาใหม่?.. เป็น!

แต่สัญญาที่มันเป็นสัญญาขึ้นมาก่อน เพราะการที่เราฟังมาเป็นสัญญาขึ้นมาก่อน แต่สัญญานี้ เราเอามาเป็นประเด็น เอามาเป็นสิ่งที่ให้หัวใจเราได้ฝึกฝน การฝึกฝนจากสัญญาขึ้นไป ถ้าเราประพฤติปฏิบัติขึ้นไป สัญญาทั้งนั้น! ปริยัตินะจำมาจากสัญญาหมดเลย แต่เวลาปฏิบัติขึ้นมา เกิดขึ้นมา มันก็เป็นสัญญาเหมือนกัน แต่สัญญาด้วยข้อเท็จจริงที่มันต้องเป็นสัญญาจากการประพฤติปฏิบัติเป็นพื้นฐานไปก่อน

แต่ถ้าครูบาอาจารย์ที่เป็นภัยมันไม่รู้จึกว่าสัญญานี้เป็นสัญญาใจ สัญญาี้เพราะทำจากเพชรแท้ ทำจากครูบาอาจารย์ก็เป็นข้อเท็จจริง แต่ข้อเท็จจริงเพราะท่านมีที่มาที่ไปใช้ใหม่ ท่านรู้จึกว่าจิตมันสงบแล้วออกพิจารณาอย่างไร พอพิจารณาแล้วมันปล่อยวางเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมาอย่างไร ท่านซ้ำเข้าไปเพื่อให้มันถึงที่สุดแห่งทุกข์ได้อย่างไร

มันเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมาตามข้อเท็จจริงนั้น โดยไม่มีมารยาสาโดยจากเพชรแท้ที่เทศนาว่าการมา แต่ผู้นำที่เป็นภัยเพราะตัวเองไม่มีพื้นฐาน ตัวเองไม่มีความเป็นจริงในหัวใจ ก็อาศัยสิ่งนั้นมาแสดงออก แต่! แต่การแสดงออกมันแสดงออกโดยการสำเร็จรูปมันเป็นรูปธรรม สำเร็จรูปด้วยการไม่เป็นธรรม

เป็นรูปธรรมแต่ไม่เป็นธรรม ไม่เป็นธรรมเพราะอะไร ไม่เป็นธรรมเพราะว่า การที่เป็นธรรมนั้น ศิล ความปกติของใจ ศิล-อธิศีล สมาธิ ขณิกสมาธิ อุปะการสมาธิ อปัณาสมาธิ เวลาถอนออกจากอปัณาสมาธิแล้ว สมาธินี้เป็นสัมมาสมาธิ มีสติมีปัญญาขึ้นมา มันออกรู้ในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรม

พอออกรู้ในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรม มันมีการแยกแยะ มีการจับต้อง จับจิต จับกาย มันได้กายด้วยความเป็นจริง มันแยกแยะกายออกไป มันปล่อยวางกายด้วยสภาพอย่างไร ถ้ามันจับเวทนา เวทนานี้เป็นเราหรือไม่เป็นเรา ถ้าเวทนาไม่เป็นเรา เราปล่อยเวทนาอย่างไร

แล้วถ้ามันรู้มันจับจิต จิตเศร้าหมองจิตผ่องใส มันรู้ว่าเป็นสภาพของจิตที่มันพัฒนาการ สภาพของจิตที่มันเปลี่ยนแปลงจากปุถุชนเป็นกัลยาณปุถุชน เปลี่ยนแปลงจากโศคาปัตติมรรคเป็นโศคาปัตติผล มันมีการกระทำของมัน กระบวนการของมันเป็นอย่างไรรู้แล้วพิจารณาธรรมอารมณ์เกิดจากอะไร ธรรมอารมณ์มันมีกระบวนการของมันอย่างไร

นี่! ครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรม ผู้นำที่เป็นธรรมท่านจะคอยบอกเรา คอยอธิบายให้เราฟัง เพราะว่าในการกระทำ คุณติ เราทำอาหารเราทำขนมมแนยต่างๆ เราต้องมีการกระทำ ถ้าไม่บอกถึงเคล็ดลับไม่บอกถึงการกระทำ อาหารนั้นมันจะสมดุล อาหารนั้นมันจะอร่อยได้อย่างไร เราทำเราก็ทำเปิดตำราเลย น้ำตาลเท่าไร แป้งเท่าไร ก็ใส่เข้าไป คนๆ มันออกมา ถ้าไม่เป็นมันก็คือไม่เป็น

อาจารย์ที่เป็นภัยไม่เป็น พอไม่เป็นการแสดงออกจากเพชรแท้จากครุบาอาจารย์ อ่างอิงสิ่งนั้นมา นี่ความเป็นภัยไง ความเป็นภัย ตัวเองไม่รู้ พอมันเป็นความจริง ลูกศิษย์จะทำ ก้ออธิบายให้ลูกศิษย์รู้ไม่ได้

ของไม่เคยทำ รู้ไม่ได้!

ถ้ารู้ไม่ได้ จะพูดได้อย่างไร ก็พูดออกมาแล้วมันเป็นสัญญาทั้งนั้น! ก็ที่พูดออกมา มันไม่มีความจริงเลย ถ้ามันมีความจริงอยู่ ความจริงกับความจริงมันจะขัดแย้งกันได้อย่างไร ความจริงมันขัดแย้งความจริงไม่ได้หรอก แต่ความจอมปลอมกับความเป็นจริง เขาขัดแย้งได้ เขาตีแผ่ได้ เขาแยกแยะให้เห็นว่าถูกผิดได้

นี่ใจอาจารย์ที่เป็นภัย ผู้นำที่เป็นภัย ไม่บอกว่าตัวเองเป็นภัย จะบอกว่าตัวเองเป็นคุณ แต่ถ้าผู้นำที่เป็นคุณนะ เวลาครุบาอาจารย์ของเราที่เป็นคุณ จะคอยชี้แนะ จะคอยให้เราฝึกฝน การเป็นจริงมันอยู่ที่การฝึกฝนของเรา ในเมื่อการฝึกฝนของเรา จิตดวงนั้น มีการฝึกฝนขึ้นมา มันต้องอยู่ในกรอบไง

การฝึกฝน ถ้ามันไม่อยู่ในกรอบจะฝึกฝนอย่างไร ไม่มีข้อวัตรปฏิบัติจะฝึกฝนอย่างไร แล้วข้อวัตรปฏิบัตินี้ปล่อยมันหละหลวม ปล่อยให้มันเลใจให้มันมีอะไรต่างๆ ขึ้นไป มันจะมีการปฏิบัติอย่างไร คุณติตั้งแต่หลวงปู่เสาร์หลวงปู่มั่นขึ้นมา คุณหลวงตาสิทธิาน เข้มงวดขนาดไหน การเข้มงวดนี่คือการดูแลรักษาจิต แล้วถ้าเราไม่เข้มงวดไม่รักษาจิตของเรา มันจะไปรักษาอะไรล่ะ

สมบัติในโลกนี้มันมีคุณค่าอะไรที่จะให้รักษา มันก็มีจิตของเราที่จะให้รักษา ถ้ามีจิตให้รักษา แล้วรักษาอย่างไร นี่ใจผู้นำที่เป็นคุณ ผู้นำที่เป็นคุณท่านให้เรารักษาให้เราดูแล คุณติ ทำโน่นก็ผิดทำนี่ก็ผิด พอทำอะไรไปท่านตบมือทิ้งเลย ตบมือเราออกเลย นั่นมันร้อน นั่นมันไฟ นั่นมันไม่ดี

นี่ครุบาอาจารย์ของเรา ท่านพูดจริง แล้วร้อนอย่างไร ไม่ดีเพราะอะไร มันมีเหตุมีผลไง มันรู้จริง ความเป็นจริงมันเป็นแบบนี้ ฉะนั้นเราต้องดูแลเรา เราปฏิบัติไป ถ้าจิตของเราจะ เราจะตรวจสอบผู้นำของเรา เราเอาพื้นฐานของเราถามท่าน ถ้าถามท่านนะ พื้นฐานท่านยังทำไม่ได้เลย จะเป็นผู้นำเราได้ได้อย่างไร

ถ้าเป็นผู้นำเราไม่ได้ ท่านสถาปนาตัวขึ้นมาเป็นผู้นำเราทำไม? นี่มันเป็นเรื่องของกิเลสทั้งนั้น มันเป็นเรื่องของโลกๆ ใจ ธรรมไม่ควรเป็นอย่างนั้น! ถ้าผู้นำที่ดี ครูบาอาจารย์เราที่ดี ท่านจะนำเราไปสู่ความถูกต้อง ถ้าความถูกต้องนะ ในการประพฤติปฏิบัติชีวิตเรามีค่าที่สุด ถ้าเรารู้ตัวว่า การกระทำของเรานั้นควรจะไปในทางที่ดีกว่านี้ แต่มีผู้นำที่ชักนำให้เราออกนอกกลุ่มนอกทาง เรารู้ทีหลังเราจะเสียใจใหม่ มันเสียใจเพราะเราเสียเวลานะ ถ้าครูบาอาจารย์ของเราไม่เป็นความจริง

๑.เสียเวลา

๒.ทำให้เราเชื่อมั่นในความคิดนั้น

ในความคิดนั้นในความคิดที่ไม่ใช่ธรรมนั้น เรากลับไปเชื่อในสิ่งนั้น เชื่อในสิ่งนั้นเพราะอะไร เชื่อในสิ่งนั้นเพราะมันเป็นหวาน ขมมันมเนย แต่ถ้าเราประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง มันขมมันเป็นยา ธรรมรส รสของธรรมชนะรสทั้งปวง มันเป็นธรรมอาวุธที่จะเข้าไปชำระกิเลส เป็นธรรมอาวุธเป็นการชำระกิเลส เราจะทำอย่างไรให้มันเป็นตามความเป็นจริง

เราทำตามความเป็นจริงใจใหม่ พอจิตมันสงบ แล้วถ้าจิตไม่สงบเราจะทำอย่างไร จิตไม่สงบเราอาศัยข้อวัตรเป็นเครื่องอยู่ ให้จิตนี้มันอยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ให้มันมีข้อวัตรให้มันมีจุดยืนของมัน แล้วพยายามทำความสงบของใจเข้าไป ถ้าใจมันสงบแล้ว ข้อวัตรนั้นถนอมรักษามาก เพราะข้อวัตรนั้นทำให้จิตเราไม่ออกนอกกลุ่มนอกทาง แต่ถ้าจิตมันไม่สงบ ข้อวัตรนั้นเป็นยาขม เป็นสิ่งที่มันพะอืดพะอม

แต่ถ้าพอจิตมันดีขึ้นไป มันเห็นคุณใจ พอความเห็นคุณอันนั้น ความเป็นอยู่ในชีวิตของเรา มันจะร่มเย็นเป็นสุขขึ้นมา เพราะอะไร เพราะธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันเป็นการคายออกของทิวิมานะทั้งนั้น เพื่อจะเข้าไปสู่ความนุ่มนวล ความสมควรที่จิตมันเป็นจิตตั้งมั่น จิตมันมีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา

นี่ไง ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พุทธศาสนาสอนถึงพุทธะ สอนถึงความรู้ สอนถึงหัวใจของเรา ถ้าเราใช้ปัญญาของเรา มันเห็นประโยชน์ในการกระทำ

จับต้องสิ่งใดมันมีแต่ความสุข มันมีแต่ความพอใจ จับต้องสิ่งใดมันมีแต่ความขยะแขยง มันมีแต่ความเร่าร้อน มันแตกต่างกันใหม่

แล้วมันจับต้องสิ่งใดมันถึงมีแต่ความสุขล่ะ ความสุขเพราะมันใช้ปัญญาแยกแยะ ใจว่า สิ่งนี้เป็นคุณกับหัวใจของเรา สิ่งนี้เป็นคุณ สิ่งนี้เป็นประโยชน์ พอสิ่งนี้เป็นคุณเป็นประโยชน์มันก็พอใจ มันก็มีความสุข พอมีความสุขเราก็ใช้ปัญญาได้

เมื่อไรจิตเราสงบเราถึงใช้ปัญญา ปัญหานี้ฝึกฝนใช้ได้ตลอด แต่การใช้ปัญญานี้ คือปัญญาอบรมสมาธิ การอบรมให้หัวใจเราตั้งมั่น การอบรมหัวใจเราให้มันมีหลักมีเกณฑ์ ถ้าหัวใจของเรามีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา ตั้งมั่นขึ้นมา มันมีความพอใจมีความสุขมีการกระทำ พอมันตั้งมั่นขึ้นมาเพราะอะไร เพราะมันเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติภูมิจึง เวลาทุกข์ก็หัวใจเรานี้ทุกข์ ผู้นำเราก็อาศัยเท่านั้นเอง

เวลาเราไปอาศัยหลวงตา พ่อแม่ครูบาอาจารย์ เป็นทั้งพ่อ เป็นทั้งแม่ เป็นทั้งครูบาอาจารย์ เพราะผู้นำที่ถูกต้อง ผู้นำที่เรามั่นใจได้

แต่ถ้าผู้นำที่มั่นใจไม่ได้ เราไปอาศัยท่านมันเป็นภัยกับเราเอง ไปอาศัยแล้ว มันทำให้จิตนี้คือด้าน คือด้านเพราะอะไร คือด้านเพราะมันติดสุขใจ มันมีความสุขมันมีความสุขสงบ มันมีแต่เรื่องโลกๆ นะ โลกๆ ทำให้มันออกนอกกลุ่มนอกรทาง เพราะเราจิตใจมันด้าน จิตใจมันไม่มีความละเอียดแล้ว มันจะทำอะไรต่อไป เพราะจิตมันคือมันด้านแล้ว เราจะเอามาลงมาสู่ความสงบได้อย่างไร

นี่ใจผู้นำที่เป็นภัยเป็นอย่างนั้น ทำให้พวกเรานักรบ ศากยบุตรพุทธชิโนรสมันจะคือด้าน หลวงตาท่านใช้คำว่า “คือด้านหาญธรรม” เวลาธรรมะมันกล้าหาญที่จะลบล้างนะ แต่เวลากิเลสสิ้นไปเลย ไปทางเดียวกันเลย “คือด้านหาญธรรม!”

แต่ถ้าเรามีครูบาอาจารย์ที่ดี จิตใจของเราจะนุ่มนวลลงมา จิตใจของเราจะสงบร่มเย็นมา แล้วมันพอใจจะอยู่โคนไม้ พอใจในข้อวัตรปฏิบัติ มันมีความพอใจมันจะกระทำ แต่ถ้าผู้นำที่เป็นภัย มันเอาแต่ความสะกดสบาย เอาแต่สิ่งโลกๆ มาปรนเปรอกัน แล้วมันก็น้ำใจหลังหลอกใจ

พอหน้าไหว้หลังหลอกทำให้เราเสียหาย ผู้นำที่เป็นภัย เป็นภัยกับเรานะ แต่ถ้าในตัวของผู้นำที่พยายามจะยกย่องตัวเองว่าเป็นผู้นำนั้นก็เรื่องของเขา กรรมใครกรรมมัน แต่ถ้าเราจะประพฤติปฏิบัติของเรา เราจะเอาความจริงของเรา เรามีครูบาอาจารย์เปรียบเทียบได้ แต่พอเราเปรียบเทียบกิเลสมันก็บอกว่า มันลำบากมันทุกข์มันยาก มันอยากจะไปสบายมัน "ไอนี้มันก็เข้ากัน โดยธาตุ"

ถ้าธาตุมันเป็นมาแบบนี้ นี่ก็อานาจาสนานะ อานาจาสนาของคน แต่ถ้าเราจะเอาความจริงของเรา ทุกข์ควรกำหนด ทุกข์เป็นสัจจะ ทุกข์เป็นความจริง ชีวิตนี้เกิดมาหายใจก็เป็นทุกข์ ลองคนถ้าเข้มแข็งขึ้นมา เราหายใจก็หายใจโดยสะดวก คนเป็นหวัดเป็นไอ เวลาหายใจก็หายใจลำบากแล้ว หายใจมันก็เป็นทุกข์

ถ้าพูดถึงว่า เราจะวิจัยกันว่าทุกข์มันคืออะไร "ชีวิตนี้ทุกข์เป็นสัจจะทุกข์เป็นความจริง" เราจะประพฤติปฏิบัติเราเป็นชาวพุทธศาสนา ศาสนาที่มีคุณค่ามาก แต่มีคุณค่าตามข้อเท็จจริง ตามความเป็นจริงของมัน ไม่ใช่มีคุณค่าขึ้นมาโดยการเสกสรรปั้น

ยอม ความเสกสรรปั้นยอม ให้ผู้นำที่เป็นภัยมาเสกสรร พลิกแพลง ตลบตะแลง เอาธรรมะนี้ไปตามกิเลสของตัวที่ว่ามันเป็น มันไม่เป็น ไม่เป็นเพราะอะไร ไม่เป็นเพราะอริยสัจมีหนึ่งเดียว ครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติจริงมี คนที่ประพฤติปฏิบัติจริงเขารู้ของเขา คุณ สิ่งที่เป็นพิษแล้วบอกให้มันเป็นคุณมันเป็นไปได้ สิ่งที่เป็นพิษเรารู้ว่าเป็นพิษ กิเลสของเรามีในหัวใจไซ้ใหม่ ทุกคนก็อยากสะดวกสบายทั้งนั้น ทุกคนก็ต้องการเอาลัดเอาสั้น ที่ว่าลัดสั้นแล้วจะเข้าสู่ธรรมะ ทุกคนก็หวังอย่างนั้น

แต่เรามีสติว่า มันเป็นไปได้จริงหรือเปล่าละ ถ้ามันเป็นไปได้จริงเราก็อยากจะเป็นอย่างนั้นนะ แต่มันเป็นไปได้จริงหรือ กิปปาภิญญาคือการกระทำของเขา คือสิ่งที่เขาได้สร้างบุญกุศลของเขามา ไอ่เราเวไนยสัตว์คุณิ เวลาศึกษาเรื่องศาสนา มันจะเชื่อไม่เชื่อมันยังกำกั่ง ๕๐:๕๐ มาตลอด จริงไม่จริง ดีไม่ดี มันโหลมาตลอด แล้วอย่างนี้หรือกิปปาภิญญา กิปปาภิญญาเขาฟังทีเดียวเขาเชื่อนะ เขาทำด้วยความมั่นคงของเขานะ เขาทำจริงทำจังของเขา เพราะว่าเขามีพื้นฐานของเขา เขาจริงจังเขาก็ไปได้

มันเป็นเอกภาพ ความรู้สึกความนึกคิดมันเป็นเอกภาพมันไปกับเรา แต่ความคิดของเรามันไม่เป็นเอกภาพ เดี่ยวซ้ายทีขวาที เดี่ยวก็แยกขึ้นบนลงล่าง มันไปของมันมันไม่เป็นเอกภาพ ไม่เป็นเอกภาพก็มาพุทโธชะ ปัญญาอบรมสมาธิชะ ทำให้มันมันคงขึ้นมา ให้มันเป็นเอกภาพ พอเป็นเอกภาพ เพราะเราสร้างบุญมาอย่างนี้ เราพิจารณาของเราไป เราทำของเราไป เพราะเราเกิดมาที่กลางพุทธศาสนานะ

เราเป็นชาวพุทธ เราเลือนับถือพระพุทธศาสนา เรามีครูบาอาจารย์ เรามีหลวงปู่ เสาร์หลวงปู่มั่น มีครูบาอาจารย์ของเราที่ทำตามความเป็นจริงมา แล้วครูบาอาจารย์เราสอนอย่างนั้นหรือ ครูบาอาจารย์ของเราเนะ ท่านกระหมัดกระหม่อม ท่านเก็บหอมรอมริบ ทำจริงทำจังขึ้นมา ทำความสงบของใจ พอใจมันสงบแล้วนะ เราออกหัดฝึกใช้ปัญญา ปัญญาไม่หัดฝึกฝนไม่มี! ถ้าเป็นสมาธิ จิตมีความสงบแล้วจะเกิดปัญญาเอง ไม่มี!

แต่ที่เราใช้ปัญญากันอยู่นี้ มันเป็นปัญญาอบรมสมาธิ มันเป็นปัญญาของโลกใจ มันเป็นปัญญาของมนุษย์ มันเป็นปัญญาที่เราฝึกฝน มันเป็นธรรมชาติของจิต ธรรมชาติของจิตมันออกรู้ ความออกรู้นี้ ออกรู้มาโดยอวิชา ออกรู้มาโดยกิเลสต้นหาความทะยานอยาก

แต่เพราะเรามีสติ มีศรัทธา มีบุญญาธิการ เราถึงได้เชื่อในพุทธศาสนา เราศึกษา สืบ สภาธิ ปัญญา สภาธิเราก็มีแล้ว สติเราก็มีแล้ว ปัญญาเราก็มีแล้ว.. นี้เราคิดของเราเอง แล้วถ้าครูบาอาจารย์ที่เป็นภัยของสงฆ์เสริม “นี่ไงๆ นี่ธรรมเกิดแล้ว โอ้โฮ สัจธรรมเกิดแล้ว” จินตนาการมันเลยกลายเป็นธรรมะดันเตไปหมดเลย ไม่เป็นความจริงสักอย่าง

ผลสรุปมาถึงว่าเป็นมรรคเป็นผล “เป็นแล้วหรือ? อ้าวทำไมหนูไม่รู้เรื่องเลย”

“โอ้ไม่รู้ นั่นละคือธรรม ถ้ารู้มันเป็นกิเลส”

เราก็ยังเชื่อ นี่มันเป็นไปไม่ได้ ไม่ได้เพราะอะไร เพราะผู้นำเป็นภัย เป็นภัยที่ไหน เป็นภัยที่ในใจของเขา ในใจของผู้นำเราเป็นภัย เป็นภัยเพราะเขาไม่รู้อะไรสักอย่างหนึ่ง เขาก็บอกเราด้วยความถูกต้องชอบธรรมไม่ได้

ถ้าจะแสดงกันด้วยการรักษาหน้า ก็อาศัยสัญญาจากกรรมของครูบาอาจารย์มาพูด มันก็เลยพูดให้ผู้ที่รู้จริงเขาเห็นว่า สิ่งนั้นมันเป็นสัญชาตญาณรูปแบบของครูบาอาจารย์ ไม่ใช่ความจริงของตัว ถ้าเป็นความจริงของตัว มันจะเกิดจากขั้นตอนจากการทำ

ปุณฺณ กัลยาณปุณฺณ เวลากัลยาณปุณฺณจิตมันลงสมาธิแล้ว สมาธิออกรู้อย่างไร สมาธิเห็น ที่บอกว่า เห็นกายๆ เห็นกายอย่างไร ถ้าเห็นกายแล้วมันสะท้อนถึงหัวใจจริงไหม เห็นกายๆ หนังสือคัมภีร์ก็เห็นกาย นักศึกษาแพทย์มันผ่าทุกวัน มันก็เห็นกายเหมือนกัน เห็นกายอย่างไร? ถ้าเห็นกายมันสะท้อนหัวใจไหม?

เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม เห็นอย่างไร? เห็นแล้วมันแยกแยะอย่างไร? มันทำกระบวนการของมันต่อเนื่องไปอย่างไร? ถ้าทำกระบวนการของมันต่อเนื่อง นี่ไงคืออริยสัจ “ทุกข์ควรกำหนด สมุทัยควรละ” สติปัฏฐาน ๔ เกิดตรงนี้ ครูบาอาจารย์ของเราท่านทำตรงนี้ไง ถ้าจิตมันสงบแล้ว ออกฝึก ออกฝน ออกค้น ออกหา หลวงตาท่านพูดประจำ “ในการขุดคุ้ยหากิเลสนี้เป็นงานอันหนึ่ง”

ทำความสงบของใจแล้ว กิเลสมันจะวิ่งมาชนเรา มันเป็นไปไม่ได้หรอก พอเราทำความสงบของใจ กิเลสมันสงบกว่านั้น กิเลสมันอยู่ที่ฐิติจิต กิเลสมันอยู่ใต้ความสงบนั้น กิเลสมันไม่โผล่มาให้เห็นหน้าหรอก แต่ถ้าเวลามันฟุ้งซ่านนะ กิเลสมันขุมันแหย่นะ โอ้โฮ มันออกฟุ้งกระจายไปทั่วโลกเลย แต่เวลาจิตมันสงบเข้ามา กิเลสมันก็หลบด้วย ไม่มีทางเห็นมัน ไม่มีทางหรอก เพราะอวิชชา ความไม่รู้ของจิตมันอยู่ใต้อย่างนั้น

ฉะนั้นการขุดคุ้ยหาก ถ้าเราขุดคุ้ยหากไม่เป็นเราก็รำพึงขึ้นมา ถ้าใครมีอำนาจวาสนา มันก็จะเห็นกาย เห็นกายโดยบุญนะ ไม่ใช่เห็นกายโดยอริยสัจ ถ้าเห็นโดยอริยสัจ พอจิตมันจับได้ มันแยกแยะได้ มันมีกระบวนการของมันต่อไป ถ้ากระบวนการมันเกิดขึ้น มันแยกแยะของมัน เวลามันปล่อยวาง มันปล่อยวางด้วยอะไร

นี่ไงการปล่อยวาง การที่มันฟุ้งซ่าน แล้วมันปล่อยความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นสมาธิ นี่อันหนึ่ง นั่นมันเป็นความสุขในขั้นของสมถะ ในขั้นของปัญญาอบรมสมาธิ ในกระบวนการของการปฏิบัติทั้งหมด แม้แต่คนที่ไม่ปฏิบัติ เวลาเขาคิดทบทวนถึงที่สุดแล้ว เขาก็ปล่อยเหมือนกัน เขาปล่อยขึ้นมา มันก็สบายใจไปพักหนึ่ง กระบวนการของ

มัน กระบวนการในการปฏิบัติทั้งหมด ผลของมันคือสมณะทั้งนั้น แต่เพราะผู้นำเป็นภัย เพราะผู้นำไม่รู้ การปล่อยวางนั้นก็เข้าใจว่าเป็นมรรคผลนิพพาน

ถ้าการปล่อยวางเป็นมรรคผลนิพพานนะ ไม่ต้องทำอะไร คนเป็นลมมันก็เป็นมรรคผลนิพพาน! เพราะเป็นลมพอมันฟื้นขึ้นมา “หนูไปไหนมา หนูไม่รู้เรื่อง” นี่ไง แล้วมันปล่อยวาง ปล่อยวางแบบคนเป็นลมหรือ? มันก็ไม่ใช่ มันต้องปล่อยวางตามข้อเท็จจริง มันจะปล่อยวางโดยหัวใจ หัวใจมันมีอวิชชา มีความรู้ในตัวมันเอง

การปล่อยวางแต่ละขั้นแต่ละตอนคือตถกถา คือการฝึกหัด การฝึกหัดก็เหมือนเราทำอาหาร การฝึกหัดก็เหมือนกับเราฝึกงาน การฝึกงานฝึกให้เราเป็นงานใช้ใหม่ จิตใจถ้ามันฝึกหัด ฝึกหัดในอะไร ฝึกหัดในสังขาร ฝึกหัดในอริยสัจ เพราะจิตเกิดมามีคุณค่า จิตเกิดมาแล้วตัวจิตมันเป็นตัวสัมผัสธรรม ตัวทุกข์ เวลาทุกข์ จิตมันเป็นทุกข์ เวลาตัวมีความสุขก็ความสุขชั่วคราว ความสุขความทุกข์มันก็เปลี่ยนแปลงเกิดดับในหัวใจ

แต่เวลาเราจะพ้นจากทุกข์ จิตต้องทำให้ตัวมัน ลูติจิต ตัวจิตเดิมแท้ ให้สัมมาสมาธิ มันออกมารื้อค้น การขุดคุ้ยหาเพื่อจะรื้อค้นมัน ถ้ามันเห็นกาย ถ้ามีสมาธิมีหลักมีเกณฑ์ กายนั้นมันจะให้เราได้พิจารณา

แต่ถ้าเราเห็นกายเว็บ เห็นกายโดยอำนาจวาสนาบารมี มันตั้งไม่ได้เพราะอะไร มันตั้งไม่ได้เพราะพื้นฐานของสัมมาสมาธิ เพราะพื้นฐานของจิตไม่มั่นคง ถ้าพื้นฐานของจิตไม่มั่นคง เราก็กลับมาทำความสงบของใจ ให้พื้นฐานมั่นคง แล้วกลับไปดูที่กาย ถ้าเห็นกายอีก นั่นกระบวนการจะเกิดขึ้น ถ้าไม่เห็นกายอีก ก็ดูเวทนา ดูจิต ดูธรรม เพราะมันจะเป็นปัจจุบัน

ปัจจุบันมันจะเกิดขึ้นมา คุณสิเราหิวข้าว เราต้องการอาหาร ไปถึงแล้วอาหารประเภทนั้นไม่มี มีอาหารอยู่ประเภทหนึ่ง เราไม่ยอมกิน เราจะกินอาหารประเภทเดิมของเรา เราเป็นคนโง่หรือคนฉลาด นี่ไงถ้ามันพิจารณากาย เห็นกายเราก็พิจารณากาย ถ้ามันเป็นปัจจุบันเห็นจิต เห็นเวทนา เราก็พิจารณาอย่างนั้น

อาหารสิ่งใดที่เป็นอาหาร ที่พอจะดำรงชีวิตได้ ขณะเราหิวอาหาร สิ่งใดที่มันดำรงชีวิตได้ เราก็กินอาหารแบบนั้น จิตถ้ำมันพิจารณาของมัน ในสติปัญญา ๔ มันเจอสิ่งใดในปัจจุบัน สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ถ้าจิตมันสงบมันตั้งมั่น มันเห็นชัดเจนสิ่งเดียว แต่กระบวนการของมันโดยความไม่เข้าใจของเรา เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม เราก็คิดว่าต่อเนื่อง กินอาหารชนิดนี้แล้วเราจะกินอาหารชนิดอื่นต่อไป ท้องแตกตายนะ

ท้องมันจะแตกเพราะกินมากเกินไป นี่ก็เหมือนกัน กินอย่างเดียว กินอาหารชนิดเดียว ให้ดำรงชีวิตพอ นี่ก็เหมือนกัน พิจารณาอย่างเดียว พิจารณาให้เข้าใจ ให้จิตมันสำรอกกายสักกายทิฐิ กายความเห็นผิด การกาย กายด้วยอะไร การกายด้วยมรรคญาณ การกายด้วยความเป็นจริงของมัน เวลามันคายออกมามันเป็นตังคพหามันปล่อยวางชั่วคราว

มันปล่อยวางชั่วคราว แม้แต่ทำความสงบของใจ ใจมันสงบของมันด้วยสมณะ ยังว่านั่นเป็นมรรคผลนิพพาน แต่ถ้าว่าจิตใจมันพิจารณาของมัน มันปล่อยวาง นี่ก็คิดว่ามันเป็นมรรคผลนิพพานอีก.. ไม่ใช่!

นี่คือกระบวนการของการฝึกฝน นี่คือกระบวนการของการฝึกหัดการพิจารณา มันมีการพิจารณาของมันเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไปนะ ตั้งแต่ปุถุชนเป็นกัลยาณปุถุชน ถ้าเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม โดยข้อเท็จจริงมันจะเป็นโสดาปัตติมรรค โสดาปัตติมรรคเพราะอะไร โสดาปัตติมรรค มรรคญาณใด เป็นโสดาปัตติมรรคออกใช้ปัญญา โดยโลกุตตรปัญญา ออกใช้ปัญญาโดยการถอดถอน โดยการสำรอกกิเลสออก

สำรอกกิเลสออก.. กิเลสมันติดอยู่ในอะไร ในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรม แล้วตัวกิเลสไปติดทำไม กาย เวทนา จิต ธรรม ก็รู้ๆ กันอยู่ ไปติดทำไม กิเลสเรารู้กันอยู่ กาย เวทนา จิต ธรรม ว่าไม่ใช่เรา ทุกอย่างไม่ใช่เรา กิเลสไปติดทำไม กิเลสมันเป็นอวิชชา กิเลสมันเป็นนามธรรม มันเป็นจิตใต้สำนึกที่มันโดยสัญชาตญาณ โดยทิวะของมัน มันเป็นโดยข้อเท็จจริงของมัน

แต่ความรู้ของเรามันเป็นความรู้จากขั้น ๕ พลังงาน จิตกับขั้น ๕ จิตคือตัวพลังงาน ตัวขั้น ๕ คือความรู้สึกรู้จักคิด ฉะนั้นสิ่งที่เราศึกษาโดยโลก เราศึกษาโดยรูป

เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ โดยธรรมชาติของความคิด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก ธาตุ ๔ และขั้นที่ ๕

ถ้าเราเอาขั้นที่ ๕ ไปรับรู้ไปศึกษา แต่ตัวจิตมันอยู่ที่ตัวจิต ตัวกิเลสมันมันอยู่ที่จิต มันไม่ใช่อยู่ที่ขั้น แต่อาศัยขั้นนั้นออกหากิน อาศัยขั้นนั้นออกสร้างความสุขความทุกข์ให้ตัว ฉะนั้นพอจิตมันสงบเข้ามา พอเราพิจารณาเข้ามา พิจารณาฝึกหัดเข้ามา ฝึกหัดที่ไหน พอฝึกหัดขึ้นมาก็สังขารปรุงแต่ง สังขาร ความคิด ความปรุง ความแต่ง

แต่สังขารมันมีสัมมาสมาธิ สังขารนั้นมันก็เลยเป็นปัญญา แต่ถ้าไม่มีสมาธิขึ้นมา มันมีตัวตนของเราขึ้นมา สังขารนั้นสังขารกับจิตเป็นเนื้อเดียวกัน พอสังขารพิจารณาความคิดเป็นเรา เราเป็นความคิด ความคิดมีความสุขความทุกข์มันก็สะท้อนถึงหัวใจ

แต่เวลาเราใช้ปัญญาอบรมสมาธิหรือใช้พุทธโงๆ จนจิตมันสงบเข้ามา จิตเป็นจิต ขั้นเป็นขั้น จิตเสวยขั้น จิตเสวยอารมณ์ จิตเสวยความคิด จิตเห็นกาย พอจิตเห็นกาย มันพิจารณาของมัน มันปล่อยวางของมัน ก็เป็นตทังคปหาน ตทังคปหานเพราะอะไร ตทังคปหานเพราะว่ามันฝึกจิตใจ เพราะกิเลสมันอยู่ที่จิต กิเลสมันอยู่ที่จิตได้สำนึก

จิตได้สำนึกมันจับสิ่งใดอยู่ มันพิจารณาของมัน มันก็เป็นการฝึกฝน ให้เห็นตามความเป็นจริง มันก็ปล่อย ปล่อยนี้เป็นตทังคปหาน ปล่อยนี้กิเลสมันยังไม่สิ้นสุดกระบวนการของมัน ถ้าไม่สิ้นสุดกระบวนการของมัน ไปถามครูบาอาจารย์ที่เป็นความจริง ท่านบอกให้ซ้ำ ซ้ำคือทำแบบนี้ แต่ถ้าผู้นำที่เป็นภัยมันบอก “ปล่อยอีกทีก็เป็นโศคาบัน เป็นสกิทาคา เป็นอนาคา เป็นพระอรหันต์” โดยที่ยังไม่มีอะไรเลยนะ

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์จะบอกให้ซ้ำๆ ซ้ำอย่างไรล่ะ? ก็มันเป็นแล้วทำไมต้องไปซ้ำมันอีกล่ะ? ซ้ำมันเพราะอะไร เพราะความกิเลสมันผูกมัด ความถือด้านของกิเลสในหัวใจ มันลึกลับซับซ้อนมาก ฉะนั้นพิจารณามันทีหนึ่งมันปล่อยวางหนหนึ่ง ด้วยมรรคญาณนะ

ถ้าพิจารณาโดยสัญญา สัญญาก็ทำได้มันก็สร้างภาพได้ ความสร้างภาพนี้ไง ครูบาอาจารย์ที่เป็นภัย ไม่รู้ถึงว่ามันสร้างภาพไม่สร้างภาพ แต่ครูบาอาจารย์ที่เป็นคุณ ท่านจะรู้เลยว่าถ้ามันสร้างภาพของมัน มันเป็นอย่างไร ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงมันเป็นอย่างไร

การสร้างภาพมันจะไม่มีผลอะไรขึ้นมาจากหัวใจเลย ไม่มีเหตุมีผล ไม่มีการคายไม่มีอะไรต่างๆ เพราะมันสร้างภาพโดยกิเลสบังเงา การสร้างภาพขึ้นมาให้มันเป็นตามความเป็นจริง

แต่ถ้าครูบาอาจารย์ที่เป็นจริงขึ้นมา พอมันสร้างภาพ สร้างภาพก็ต้องกลับมาทำ ความสงบของใจ สร้างภาพเพราะว่ากิเลสมันมีกำลังของมันขึ้นมา เราจะต้องทำความสงบของใจให้มากขึ้น เพื่อชำระให้กิเลสมันเบาบางลง แล้วเราออกมาพิจารณาโดยความเป็นจริง พอมันออกพิจารณาแล้วมันปล่อย มันมีความสุข ความสุขความระงับระหว่าง สมถกรรมฐานกับวิปัสสนากรรมฐานมันแตกต่างกัน

เวลาพิจารณาโดยสมถกรรมฐานความสุขความสงบเกิดขึ้นมา มีความสงบมาก แล้วถ้าดูดีภาวะไม่พอ ก็ว่านี่เป็นมรรคผลนิพพาน มันก็ว่ากันไป แต่ความจริงสงบก็คือสงบ ดิสดสมาธิมันจะเป็นมรรคผลนิพพานได้อย่างไร กิเลสยังท่วมหัวอยู่ ไม่ทำอะไรเลย ปุถุชนเหมือนเดิมนี่แหละ

แต่เพราะปุถุชน แต่มันใช้ปัญญาออกไปพิจารณา พอพิจารณาของมัน มันก้าวเดินของมัน ปัญญาก้าวเดินของมัน ก้าวเดินโดยสัมมาสมาธิ พอมันปล่อยไปวิปัสสนา วิปัสสนามันปล่อยขึ้นมา มันมีความสุข ความสุขเพราะอะไร ความสุขเพราะมันคายออกๆ กิเลสมันโดยคายออกไปด้วย

สมถะมันสงบเฉยๆ “หินทับหญ้า! หินทับหญ้า!” ถ้าหินทับหญ้าก็ขอให้มันทับเถอะ หินมันจะทับหญ้าขนาดไหนขอให้มันมีหิน ให้มันมีหญ้า ขอให้มันทับเถอะ หินทับหญ้ามันเป็นระหว่าง มันเป็นการก้าวเดิน มันเป็นการพัฒนาไปของจิต จิตถ้าไม่มีการพัฒนาการของมันเลย เราก็เป็นมนุษย์ดิบๆ อยู่อย่างนี้ไง เราก็เป็นปุถุชน เราก็เป็นคนหนา โดยกิเลส เราก็มีแต่ความทุกข์ แล้วเราก็บอกว่า เราพิจารณาๆ พิจารณาจากเรานี้แหละ พิจารณาจากไอ้จี้ทุกข์จี้ยากนี้แหละ

หินทับหญ้าก็ขอให้มันมีหิน มีหญ้า มันจะได้เกิดวิปัสสนาขึ้นมา ไม่มีหิน ไม่มีหญ้า ไม่มีใครพิจารณาเลย ไม่มีสัมมาสมาธิเลย แล้วก็พิจารณากันไป มันก็เป็นการสร้างภาพ มันก็เลยเป็นผู้นำที่เป็นภัยไง

เป็นภัยทำก็พากันหลงทางกันไป เวลาจะทำความเข้าใจขึ้นมาที่หักห้าม “มันเป็นหินทับหญ้า มันไม่มีประโยชน์” ไอ้ผู้นำที่เป็นภัยมันเป็นภัยไปหมดเลย เริ่มต้นที่จะเป็นประโยชน์เป็นคุณกับเรานะ มันก็ทำให้เสียหายไปหมด แต่ผู้นำที่เป็นคุณ เพราะคำว่าคุณมันเกิดจากคุณธรรม เกิดจากความเป็นจริง เกิดจากการปฏิบัติ เกิดจากการล้มลุกคลุกคลาน เกิดจากต่อสู้ เกิดจากประสบการณ์ของใจ

ถ้าประสบการณ์ของใจมันมีขึ้นมา ท่านผ่านไปแล้ว ทำไมท่านจะมาสอนเราไม่ได้ ท่านผ่านไปแล้ว ท่านรู้จริงของท่านแล้ว ท่านจะเอามาแยกแยะให้เราไม่รู้ได้อย่างไร ไอ้เราสิไม่รู้ ดิบๆ เลย กำปั้นทุบดินเลย แล้วบอกเป็นอย่างนั้นๆ ถ้าจะไม่ยอมรับ มันจะต่อสู้ด้วยนะ

กิเลสมันเป็นแบบนี้ ฉะนั้นถ้าเราเจอผู้นำที่เป็นภัย ชักนำให้เราหลงทางทั้งนั้นเลย แต่ถ้าผู้นำที่เป็นคุณนะ คุณติ ทางวิชาการ สิ่งใดที่เป็นโทษ สิ่งใดที่ทำให้จิตใจนี้มันคือด้าน ท่านพยายามจะดูแลเรานะ เวลาดูแลเราเหมือนพ่อแม่เลย ลูกจับอะไรก็ผิดไปหมดล่ะ ไม่ดีสักอย่าง แต่ความจริงก็คือฝึกขึ้นมาให้เป็นผู้ใหญ่ใจ ฝึกขึ้นมาให้รู้จักรับผิดชอบ ฝึกขึ้นมาให้หัวใจมันตั้งงามขึ้นมา

ถ้าหัวใจมันตั้งงาม นั่นล่ะ ผู้นำที่เป็นคุณ ผู้นำที่เป็นคุณจะทำให้เรามั่นคง ผู้นำที่เป็นคุณจะทำให้เราประพฤติปฏิบัติ แล้วพอประพฤติปฏิบัติไป เราพิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า นะ เวลามันดทับคพหามันปล่อย ปล่อยอย่างไรก็แล้วแต่ วางใจไม่ได้ เพราะการกระทำใหม่ พอจิตมันสงบเข้ามา เหมือนเราถ้าเราอิมหน้าสำราญ เราก็สดชื่นทั้งนั้น ถ้าเราหิวกระหายล่ะ เวลาเราหิวกระหาย เวลาจิตใจเราอ่อนแอ มันเป็นอย่างไร เทียบสองอารมณ์นี้สิ ถ้าอารมณ์ของเราเข้มแข็ง อารมณ์ของเรามีความสุข เราจะมีความรื่นเริงในหัวใจนะ

แต่ถ้าเราเครียด จิตใจเราอ่อนแอ เราจะมีแต่ความทุกข์ เวลาเราพิจารณาของเราขึ้นไป ถ้าจิตใจเราดี ปัญญาเราดี มันจะมีความสุข ถ้ามันยังไม่ถึงที่สุดของมัน มันเจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ ขณะที่เราทำนั้นมันมีการเจริญงอกงามขึ้นมา จิตใจของเราเจริญงอกงามขึ้นมา แต่มันไม่ถึงที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ มันไม่ถึงสมุจเฉตพหาม ถ้ามันถึงสมุจเฉตพหาม กระบวนการของมันจะสิ้นสุด

มันรู้ขึ้นมาในหัวใจ คนคนนั้นต้องรู้ว่าเป็นโศดาบัน มันรู้ชัดเจนมาก มันกังวลขึ้นมาในหัวใจเลยว่าอย่างนี้ใช่ พออย่างนี้ใช่ ถ้าใช่แล้วเรามีครูบาอาจารย์นะ เราจะเอาคุณธรรม เอาผลที่เราประพฤติปฏิบัติไปเสนอครูบาอาจารย์ให้ครูบาอาจารย์ของเราได้ชื่นชม

ครูบาอาจารย์ที่เป็นคุณนะ ท่านจะชื่นชม ท่านจะมีความปลื้มใจว่ามันจะเกิดศาสนทายาท มันจะเกิดจากผู้รู้จริงได้ดำรงคุณธรรมไว้ในหัวใจ เพื่อต่อไปให้เป็นผู้หน้าที่เป็นคุณ ไม่ใช่ผู้นำที่เป็นภัย ถ้าเรารู้จริงขึ้นมา จะไม่ให้ใครมาบอกว่า เราเป็นโศดาบันโดยเขาให้คะแนนนั้น.. เป็นไปไม่ได้!

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังทำให้ใครเป็นอริยบุคคลไม่ได้เลย!

ไม่มีใครทำให้ใครเป็นพระอริยบุคคลได้ แล้วถ้าใครเป็นพระอริยบุคคลขึ้นมาเป็นโศดาบันขึ้นมา ก็ไม่มีใครทำให้มันเสื่อมได้ ไม่มีใครทำให้โศดาบันของใครบอบสลายเปลี่ยนแปลงไม่เป็นโศดาบันได้ ไม่มีทาง เพราะมันเป็นอกุปปธรรม สิ่งที่เราประพฤติปฏิบัตินี้เป็นกุปปธรรม

“กุปปธรรม-อกุปปธรรม” กุปปธรรม คือ สพุเพ ทุมมา อนตตา สภาวะที่เป็นอนัตตา สภาวะที่แปรปรวน “สภาวะ” เราถึงบอกว่ามันเป็นสภาวะที่ยังเปลี่ยนแปลงอยู่ แต่ถ้าเป็นธรรมแล้ว มันไม่เป็นสภาวะ มันเป็นธรรม!

ถ้าเป็นโศดาบัน คนที่ประพฤติปฏิบัติต้องรู้ตัวก่อน ถ้าผู้นำที่เป็นภัยนี้ไม่ใช่ จะเอาโศดาบันไปยึดเยียดให้คน โน้น โศดาบันยึดเยียดให้คนนั้น ไอ้คนที่รับบอกว่า “หนูไม่รู้เรื่องนะ” “ไม่รู้เรื่องนั่นแหละเป็นโศดาบัน”

นี่ไงผู้นำที่เป็นภัย เพราะคนที่เป็นโศดาบัน มันไม่รู้จักโศดาบัน มันเป็นไปได้อย่างไร คนจะเป็นโศดาบัน เป็นสกิทาคา เป็นอนาคา เป็นพระอรหันต์ เขาต้องรู้ตัว มีแต่ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติให้คะแนนตัวเองก่อนว่าตัวเองเป็นพระอรหันต์ด้วย มันให้คะแนนตัวเองมันเตลิดเปิดเปิงไปเลย

แต่ความจริงนะ เดียวมันเจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ จิตดวงนั้นจะรู้ตัวตลอดเวลา จิตเวลามันเสื่อมแล้ว มันรู้ได้ คนเราหลงทางมันรู้ตัวมันเอง รู้ตัว.. ซ้ำหรือเร็ว

เท่านั้น ครูบาอาจารย์ที่อยู่ในวงกรรมฐานเรา เวลาถึงที่สุดนะ ขึ้นอนาคาคติอยู่ มันก็เอ๊ะๆ อยู่ตลอด มันไม่จบหรือ มันมีอะไรเป็นตะกอนอยู่ในใจ แต่ด้วยกิเลส ด้วยความเข้าใจตัวเอง พยายามจะอ้างว่า “นิพพานก็เป็นอย่างนี้แหละ มันก็เป็นอย่างนี้แหละ มันครบกระบวนการนี้แหละ” มันจะอ้างอย่างนั้นตลอดเวลา กิเลสมันอ้าง แต่ก็สงสัย

นี่พูดถึงพระอนาคานะ แต่ผู้ที่เป็นปุถุชนที่ไม่รู้เรื่องอะไรเลย ผู้นำที่เป็นภัยมันจะเป็นภัยในใจของมันก่อน เพราะใจที่เป็นภัยมันถึงแสดงพฤติกรรมที่เป็นภัยออกมา แต่ถ้ามันเป็นคุณมันจะแสดงพฤติกรรมที่เป็นภัยได้อย่างไร สิ่งที่เป็นคุณประโยชน์นะ มันแสดงมามันต้องเป็นประโยชน์

คุณ คุณคุณธรรมของครูบาอาจารย์ของเรา ท่านบอกท่านมีความเมตตาครอบโลกธาตุ ใจของท่านเป็นธรรม ท่านมีความเมตตาครอบโลกธาตุ ต้องการให้สัตว์โลก ต้องการให้สรรพสิ่ง มีแต่ความร่มเย็นเป็นสุข เพราะอะไร เพราะท่านทุกขมา ท่านพยายามต่อต้าน พยายามรื้อค้นในใจของท่านมา จิตใจของท่านเป็นคุณ ท่านมีแรงปรารถนา มีความจริงใจที่จะให้พวกเราเข้าไปสู่ความร่มเย็นเป็นสุข เข้าไปสู่สัจจะความจริง แต่!

แต่ความเป็นจริงมันต้องลงทุนลงแรงไป เพราะความเป็นจริงมันต้องลงทุนด้วยน้ำพักน้ำแรง มันไม่มีใครทำให้ใครได้ แต่เพราะเรามีชีวิตอยู่ เรายังมีลมหายใจอยู่มันมีโอกาสกระทำ เราเห็นคนที่มีโอกาสเราอยากให้เราทำใหม่ แต่คนที่มีโอกาส เขาไม่รู้สึกลำบากตัวของเขา เขาต้องการแต่ความสะดวกสบาย เขาต้องการแต่ความมั่งง่าย เขาถึงโดนอาจารย์ที่เป็นภัยนั้นหลอกหลวงไป

หลอกหลวงว่าสิ่งนั้นจะเป็นธรรมๆ หลอกหลวงเพราะอะไร หลอกหลวงเพราะมันมีครูบาอาจารย์ของเราที่เป็นความเป็นจริงอยู่เป็นตัวอย่าง ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์ของเราที่เป็นจริง ไม่มีหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ไม่มีครูบาอาจารย์ของเราทำเป็นตัวอย่าง เขาจะเอาอะไรไปหลอกหลวง ผู้นำที่เป็นภัยมันหลอกหลวงเพราะมันมีเพชรน้ำหนึ่ง มันมีความเป็นจริงยึดเป็นตัวอย่างให้คนอื่นแอบอ้างได้ ผู้นำที่เป็นภัยมันเป็นภัยอย่างนั้น

แต่ผู้นำที่เป็นคุณ สิ่งที่เป็นความจริงในหัวใจ มันตะเกียกตะกาย มันสอยเดือน สอยดาวมาจากไหน การสอยเดือนสอยดาวมาจากบนฟ้ามันตะเกียกตะกายมันจะต่อไม้

ยาวขึ้นไปแค่นั้น ถึงจะสอยเดือนสอยดาวมาไว้ในหัวใจเราได้ มันต้องทำขนาดไหน การทำอย่างนี้ แล้วจะเอาคุณงามความดี ความจริงอย่างนี้ ออกมาให้เขาทำความเป็นจริง มันทำได้ยากใจ ด้วยความเป็นจริง เวลาปฏิบัติมากกว่าจะได้มา มันลืบลูกคลุกกลาน มันทำตามความเป็นจริงขึ้นมาโดยมหาศาล

ฉะนั้นสิ่งที่เป็จริงอันนี้ มันจะเป็นคุณประโยชน์กับเรานะ โลกนี้มี เราเกิดมา กึ่งกลางพุทธศาสนา ครูบาอาจารย์ของเราที่เป็นจริงมีมหาศาล ฉะนั้นความที่เป็นจริงอันนั้น เราอย่าพึ่งให้ความมั่นใจกับสิ่งนั้น

กาลามสูตร ให้พิจารณาก่อน ถ้าการพิจารณามันดูได้ง่าย ด้วยความเป็นมารยาสาโดยหรือไม่เป็นมารยาสาโดยโดยความจริงจิตเรารู้นะ ถ้าเป็นมารยาสาโดยเรารู้ได้เลยว่ามันเป็นมารยาสาโดย แต่ถ้าไม่เป็นมารยาสาโดยนะ ครูบาอาจารย์ของเราจะไม่เป็นมารยาสาโดยถ้าจะแรงก็แรงด้วยคุณธรรม แต่ถ้าจะมีความเมตตา อันนั้นก็เป็อำนาจวาสนาของเรา สิ่งนี้เราพิสูจน์ได้

นี่พูดถึงหลัก หลักในการพิสูจน์ ให้หัวใจเรามันมีคุณธรรม ให้หัวใจเราอิงกับธรรม อย่าอิงกับโลก โลกเป็นเรื่องมารยาสาโดย เรื่องหน้าเรื่องตาเรื่องสิ่งต่างๆ ยังจะต้องยกยอปอขึ้นกันไป แต่มันเข้ากิเลสนะ ถ้าไม่เข้ากิเลสคนไม่หลงทางได้ขนาดนั้น ถ้าคนหลงทางได้ขนาดนั้น มันเข้ากับกิเลสไป กิเลสเรามีอยู่แล้ว พอมันโดนเชื้อเข้าไปมันก็ฟุ้งกระจายไปหมดเลย แต่คุณธรรมกว่าจะหาได้

คุณธรรมนะ ดูเราสิ เรากระเสือกกระสนกันมาขนาดไหน ที่เรากระเสือกกระสนมาเราต้องการการฟังธรรม การฟังธรรมสิ่งที่ไม่เคยได้ยินได้ฟัง สิ่งที่ได้ยินได้ฟังแล้วตอกย้ำ ตอกย้ำๆ มันแก้ความลึกลับสงสัย เรามีความลึกลับสงสัย มีความขุ่นข้องหมองใจ เสียใจนี้ มันจะเข้าไปกระเทือนอันนั้น เพราะถ้าแสดงธรรมโดยพระป่า มันจะออกมาจากใจ

ถ้าออกมาจากใจเพราะใจดวงนั้นมันต้องเศร้าหมองมาก่อน มันเคยเศร้าหมองมันเคยทนทุกข์ระทมในหัวใจ แล้วมันพยายามประพฤติปฏิบัติ มันเป็ความสงบอย่างไร พอสงบแล้วมันใช้ปัญญาอย่างไร มันก้าวเดินอย่างไร

บุคคล ๘ จำพวก โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล สกิทาคามรรค สกิทาคาผล อนาคตมรรค อนาคตผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ จิตดวงนั้น ต้องผ่านกระบวนการของมันทั้งหมด ผ่านกระบวนการ เป็นโสดาบันพิจารณากายแล้ว เวลามันสมุจเฉทปหาน เป็นอกุปปธรรมแล้ว มันจะพิจารณาขึ้นไปเป็นสกิทาอย่างไร

นี่ไง ถ้าพูดถึงผู้นำที่เป็นภัย แม้แต่โสดาบันเขาก็ไม่รู้แล้ว เวลาเราพูดในวง กรรมฐานเรา เวลาเราพูดถึงธรรมะ จะถามคำถามแรกเลย ผ่านกายพิจารณากายอย่างไร ถ้าตอบผิดก็คือผิด

เรามีเยอะมากที่ครูบาอาจารย์ของเรา เวลาบอกว่าที่มีธรรมๆ หลวงตาท่านถามคำถามเดียว “กิเลสมันอยู่ที่ไหน?” ตอบผิดหมด พอตอบผิดนะ ครูบาอาจารย์ที่เป็นคุณนะ ท่านเก็บไว้ในหัวใจ ท่านไม่พูดหรอก ท่านรู้เอง ว่าสิ่งนั้นถูกหรือผิด แต่ถูกหรือผิดแล้วท่านจะให้อุบายไง ให้อุบายผู้ที่ผิดนั้น ไปพยายามปฏิบัติให้ถูก

แต่ถ้าผู้ที่ปฏิบัติผิด ยังถือมั่นของตัว นั่นไงถือมั่นของตัวมันก็จะหลงผิดไปอย่างนั้น แต่ถ้าผู้ที่ปฏิบัติที่ผิดนะ แล้วถ้าครูบาอาจารย์ให้อุบาย เราต้องพยายามของเรา เพราะเรายังมีชีวิตอยู่นะ ถ้าตายแล้วเราเสวยภพชาติไป พอเสวยภพชาติไปมันจะมาเชื่อสิ่งนี้อีกไหม

ฉะนั้นครูบาอาจารย์ของเราท่านมีคุณมาก ท่านมีคุณมากนะ สิ่งที่เป็นโสดาบันเป็นอย่างไร โสดาบันยังไม่รู้ ผ่านขั้นตอนแรกฟังแล้วรู้หมด มันยังไม่มี ถ้ายังไม่มี มันจะไปถึงที่สุดได้อย่างไร

“จิตนะมันเข้าไป เข้าไปๆ ไปถึงที่สุดแล้วนะมันจะเป็นเองๆ”

มันเป็นไปไม่ได้ มันเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้เลย เรานั่งกันอยู่อย่างนี้ แล้วเรานึกเอาว่าเราจะเป็นเศรษฐี.. เศรษฐีธรรมด้วยนะ เราจะเป็นเศรษฐีธรรม มันเป็นไปไม่ได้หรอก

แต่ถ้ามันเป็นไปนะ กระบวนการของมันเกิด ลงสมาธิอย่างไร สมาธิออก วิปัสสนาอย่างไร มันต้องรู้จริงของมันสิ แล้วขณะที่ยังออกแล้วมันจบกระบวนการอย่างไร อีกนะ ถ้าไม่จบกระบวนการ ไม่มีมรรคผล ไม่มี.. มันเป็นไปทางตทังคปหาน มันเจริญแล้วเสื่อม ชั่วครวๆ มันไม่มีมรรคผล

ถ้ามีมรรคผล นี่ไง กรรมฐานที่เขาคุยกัน เขาคุยกันตรงนี้ คุยกันที่ว่ามันสิ้นสุดกระบวนการอย่างไร โสดาบัน สกิทาคา อนาคา อรหัตต์ มันเป็นอย่างไร ถ้าตอบไม่ได้รู้ไม่ได้ มันเป็นครูบาอาจารย์ที่เป็นภัย

ผู้นำที่เป็นภัยจะเอาความเป็นภัย เอาความหลงผิดมาเป็นพื้นฐาน แต่ครูบาอาจารย์ที่เป็นคุณ จะทำให้เราเก็บเล็กผสมน้อย จะมีความมาก มีความวิริยะอุตสาหะ มันจะมีความบากบั่น เพื่อหัวใจของเรา เพื่อความจริงของเรา เพื่อเกิดมาแล้วให้ได้มรรคได้ผลตามความเป็นจริง เอวัง